

Tieši fakti par acu dejām pagātnē diemžēl ~~nav~~ nav saglabājušies. Pirmkārt, tas ir tāpēc, ka zinātne (šeitvēsture, arheologija un paleontologija) līdz šim ignorēja šādu faktu pastāvēšanas iespēju. Otrkārt, šādu faktu trūkumu nosaka arī pats acu deju raksturs. Acu deju rituāls, kas jau pats par sevi ir brīvs no atribūtikas, nav mums atstājis nekādus taustāmus pierādījumus. Tas, kas ļauj mums pieņemt, ka acu dejas pagātnē varēja pastāvēt kā neatkarīga disciplīna, ir daži aplinkus norādījumi, kas tomēr izrādās diezgan būtiski. Piemēram: Indijas nacionālo deju izpildītāju (dejojāju un arī mūziķu) stingri nosacītās acu kustības izpildījuma kontekstā. Kā zināms, Indijas nacionālā kultūra glabā ārkārtīgi senas tradīcijas. Arī hatha-jogas gadu tūkstošos izstrādātajos vingrojumos īpaša vieta tiek ierādīta elpošanas un acu vingrinājumiem. Un vēl, ja atgriezīamies pie jautājuma par rituāla atribūtiķu, ļoti interesanta šķiet dr. Enesera izteiktā hipotēze par to, ka maska - visizplatītākais rituālu atribūts, iespējams, sākotnēji ir kalpojusi kā sejas aizsargs, kas rituāla laikā slēpj sejas vaibstu individuālās izpausmes, rādīdama pasaulei vienīgi acu zilišu kustību atbilstošu rituāla prasībām. Tikai vēlāk, šai idejai vulgarizējoties, maska ~~kipona~~ kļuva par identifikācijas simbolu, caur ko šamanis vai cilts burvis identificējās ar konkrētu garu pasaules tēlu.

Kas tad ir acu dejas - medicīna vai māksla?

Dr. Enesers nemaz nešaubās, ka acu dejas varētu veiksmīgi izmantot medicīnā. Taču šeit pagaidām vēl ļoti daudz neskaidru jautājumu. Lūk, viens piemērs: ~~ķīniešu~~ bitei ir pieci redzokļi, - ~~trīs sfēriski veidojumi, kas novietoti galvas priekšpusē, un ar kuriem bite spēj izšķirt gaismu un krāsu, - un vēl divi~~ ^{AM} ~~redzes orgāni galvas augšdaļā, kuru funkcijas pagaidām vēl nav izdevies noskaidrot. Varbūt tie ir paredzēti īpašām -~~ ^{TRIS} ~~bišu acu dejām?~~

Arī cilvēka acu sistēma, kā izrādās, nebūt nav tik vienkārša. Dr. Enesers savā acu deju teorētiskajā formulējumā arvien aizrāda uz mikro un makrokosma ciešām savstarpējām sakarībām, kas būtībā ir acu deju pamats.

DVIAS SAKIKTAS LAIKAS SAKS

Kas tad ir acu dejas - medicīna vai māksla?

Dr. Enesers nemaz nešaubās, ka acu dejas varētu veiksmīgi izmantot medicīnā. Taču šeit pagaidām vēl ļoti daudz neskaidru jautājumu. Lūk, viens piemērs. Bitei ir piecas acis, - divas saliktās, ~~ja~~ vai tā sauktās fasetacis, galvas sānos, ar kurām bite spēj izšķirt gaismu un krāsas, - un vēl trīs redzes orgāni galvas augšdaļā, kuru funkcijas pagaidām vēl nav noskaidrotas. Varbūt tie ir paredzēti īpašām - bišu acu dejām?

Arī cilvēka acu sistēma, kā izrādās, nebūt nav tik vienkārša. Dr. Enesers savā acu deju teorētiskajā formulējumā arvien aizrāda uz mikro un makrokosma ciešām savstarpējām sakarībām, kas būtībā ir acu deju pamats.

Atbilstoši dr. Enesera izstrādātajai acu topogrāfijas shēmai, kas sastādīta ņemot vērā ķīniešu pasaules divdalījuma principu

KREISĀ ACS ir

vēsā, tumšā, zeme, sieviete, Rietumi - IN,

LABĀ ACS ir

siltā, gaišā, debess, vīrietis, Austrumi - JAN.

Bez tam -

TREŠĀ ACS (pieres laukumā starp uzacīm)-

cilvēka/pasaules līdzsvara centrs, ~~apziņas~~
apziņas monitors,

un BRAMAS ACS (pakausi, matu satekpunktā)-

Šī orgāna funkcijas arī vēl nav noskaidrotas. Dr. Enesers to apzīmē kā rudimentāru elementu mūsdienu cilvēka organismā, kura atrofējušās dabiskās potences cilvēks tagad tiecas aizstāt ar saprāta radītu tehnoloģiju.

Tas viss protams izklausās ārkārtīgi intrigējoši, taču dr. Enesers vairāk uzsver acu deju ētiskās, estētiskās un aptuvenā vērtības. Šai sakarā vajadzētu minēt tālainu salīdzinājumu, ko dr. Enesers izteicis kādā sarunā š.g. janvārī. Es citēju viņa vārdus:

"Līdzīgi, kā dziedātājs ieelpo gaisu, lai radītu skaņu, nevis vienkārši skaņu, bet balss skaņu - dziesmu, acu deju dejojotājs "ieelpo" gaismu, lai radītu pasauli, kura dejo".

Tātad, kā dejojot acu dejas?

Acu dejas var dejojot visi, kam ir acis vai plakstiņi. Visērtāk acu dejas dejojot nekustīgi sēžot, stāvot vai guļot. Vēlams arī muzikālais fons. Vislabāk, protams, te noder mūzika binokulāro deju kursiem NSR darbnīcas izpildījumā. Bez tam, dr. Enesers iesaka acu deju pamatus apgūt speciālista vadībā. Tas jūs pasargās no dažiem pārpratumiem, kļūdām, vai pat nelaiemes gadījumiem. Katrai acu dejai ir savas specifiskas īpatnības, kuru nozīmi un tehniskā izpildījuma noslēpumus var izskaidrot tikai speciālists.

Īsi par acu deju vispārējo morfoloģiju.

A/ Plakstiņu dejas.

Plakstiņu dejās tiek akcentēts acu deju ritmiskais elements.

Sāciet ar visvienkāršākajām plakstiņu kustībām: aizveriet abas acis - atveriet abas acis. Ritmiski: vienu aci aizveriet, otru aci aizveriet. Vienu aci atveriet, otru aci turiet ciet, utt.

B/ Acu zīlīšu dejas.

Acu ~~zīlīšu~~ zīlīšu dejās tiek akcentētas acu deju melodiskās struktūras.

Nekustieties. Nekustiniet plakstiņus. Nofiksējiet skatienu vienā punktā. Tad, ar lēnu, vienmērīgu kustību acs zīlīšu kustību pārvietojiet skatienu citā punktā un uz brīdi to nofiksējiet. Tad pārejiet pie kāda trešā punkta, vai atgrieziet skatienu izejas pozīcijā. Utt.

Dejojot acu zīlīšu dejas jums palīdzēs atbilstošs telpas interjera noformējums, kurā iezīmēti atsevišķi skatiens fiksācijas punkti, vai arī skatiens ceļš telpā.

C/ Kompleksās plakstīņzīlīšu dejas.

Kompleksajās plakstīņzīlīšu dejās abi augšminētie elementi tiek apvienoti vienā melodiski-ritmiskā struktūrā. Šeit iespējami daudzi un dažādi acu deju varianti un dejas soļu variācijas. Vienkāršs piemērs: Skatiens fiksēts pa kreisi kādā telpas punktā, plakstiņi divreiz nolaižas un paceļas, tad skatiens lēni tiek virzīts uz kādu punktu pa labi, tur nofiksējas, plakstiņi divreiz nolaižas un paceļas. Utt.

Dejojot plakstīņzīlīšu dejas vienlīdz liela nozīme ir kā vizuālajam, tā arī audioālajam telpas noformējumam, jo šādu deju laikā notiek kustības pārvešana no centra uz perifēriju. Jūsā statiskais stāvoklis ir tikai šķietams, būtībā jūs kustieties vienoti ar telpu un skapu.

Vēl vairāk šis kustības efekts tiek izvērstas atsevišķi izdalītajās acu dejās.

Izstiepiet rokas sānis un, nepārtraucot dejojot plakstīņzīlīšu deju sāciet lēni, vienmērīgi šūpot ķermeni. Tagad jūsu dejā iesaistās arī trešā acs, kas nodrošina skatiena ritmisku projekciju kosmiskā plaknē.

Dejojot binokulāro dienas deju jūs varat panākt pilnīgu mikro un makrokosma saplūšanu. Taču dr. Enesers brīdina, ka binokulārā dienas deja ir viena no vissarežģītākajām acu dejām. Tā prasa no dejojāja ne tikai lielisku tehnisko sagatavotību, bet arī daudzas tādas cilvēciskas īpašības, par kurām mēs šodien esam gandrīz ~~pavāsam~~ aizmirsuši. Binokulāro dienas deju dr. Enesers salīdzina ar friestailu Himalaju virsotnēs, vai serfošanu Ziemeļu Ledus okeānā.

Un visbeidzot: binokulārā dzīves deja.

Par to dr. Enesers līdz šim nekur publiski vēl nav izteicies un uz visiem jautājumiem atbild demonstratīvi ar abām rokām aizsegdams acis. Šis kustības jēgu viņš netulko.